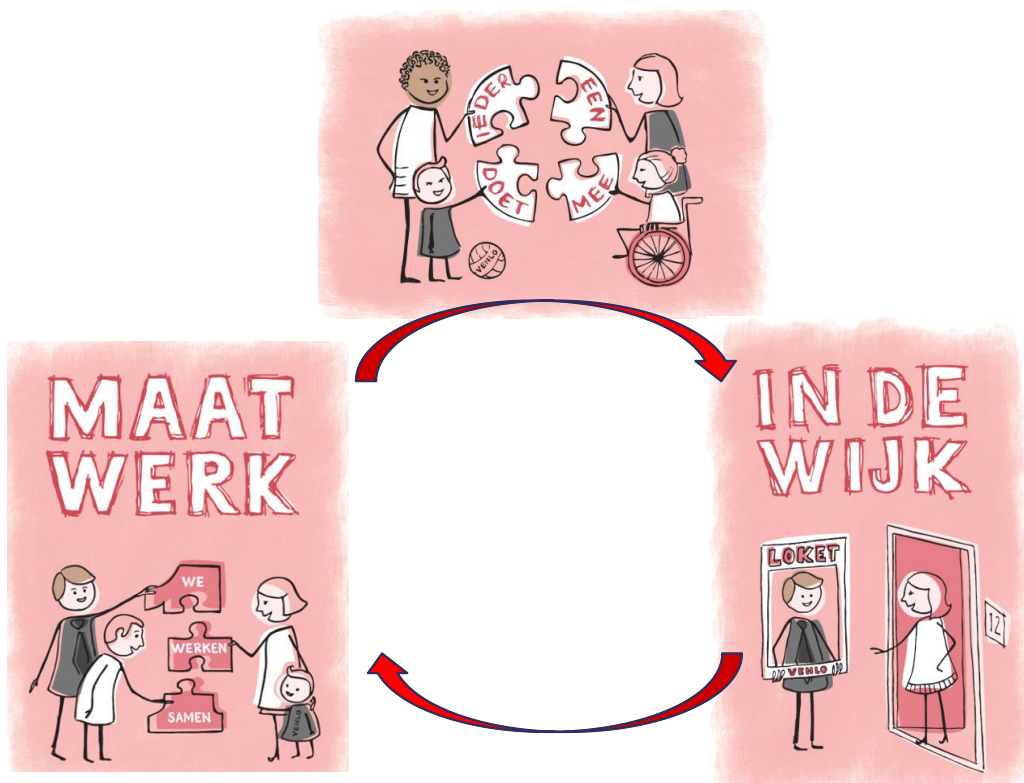

'Samen zijn wij Venlo'
Sociale Structuurvisie Venlo 2022
Kaders voor uitwerking

**MAATSCHAPPELIJKE
ONTWIKKELING**

team MOSAM
steller drs. IE Haanraads
doorkiesnummer +31 77 3596923
registratienummer
datum 3 september 2013

Leeswijzer

De Sociale Structuurvisie Venlo 2022 (SSV) is op 31 oktober 2012 unaniem door de raad vastgesteld. De kaderstellende notitie 'Burgers aan Zet'¹ van de raads werkgroep Stad van Actieve Mensen (SAM) vormde hiervoor de basis. De SSV is ons strategisch kader voor de komende tien jaar.

In dit document spreken we niet over 'wij de gemeente', maar over '*wij, de gemeenschap*'. We beginnen dit document met ons toekomstperspectief voor 2022. Structuurvisies zijn abstract. Wat betekent onze structuurvisie nu echt voor de inwoner van Venlo? Hoe ziet Venlo er nou uit over 10 jaar? We hebben ons toekomstperspectief geprobeerd op te schrijven in begrijpelijke taal aan de hand van enkele Venlose voorbeelden.

In het eerste deel van dit document hebben wij onze SSV geconcretiseerd in negen richtinggevend kaders voor het totale sociale domein. Deze kaders gelden voor zowel de huidige wettelijke taken als de nieuwe te decentraliseren taken.

Het tweede deel van dit document is een uitvoeringsagenda. Deze uitvoeringsagenda is toegezegd aan de raad bij de vaststelling van zowel de SSV als bij de kaderstellende notitie Burgers aan zet. Immers, het centraal stellen van onze inwoners vraagt een andere houding van beroepskrachten en van de gemeente. Vooral wij moeten dus veranderen. Hoe we dit gaan doen, daar gaat de uitvoeringsagenda over. In de uitvoeringsagenda beschrijven we de acties die we moeten uitvoeren om gestalte te geven aan die veranderende samenleving. We leggen de focus op drie veranderingen: de beroepskracht dichterbij de mensen, de financiering dichterbij de mensen en tot slot de gemeentelijke organisatie dichterbij de mensen.

Samenhang in het sociale domein

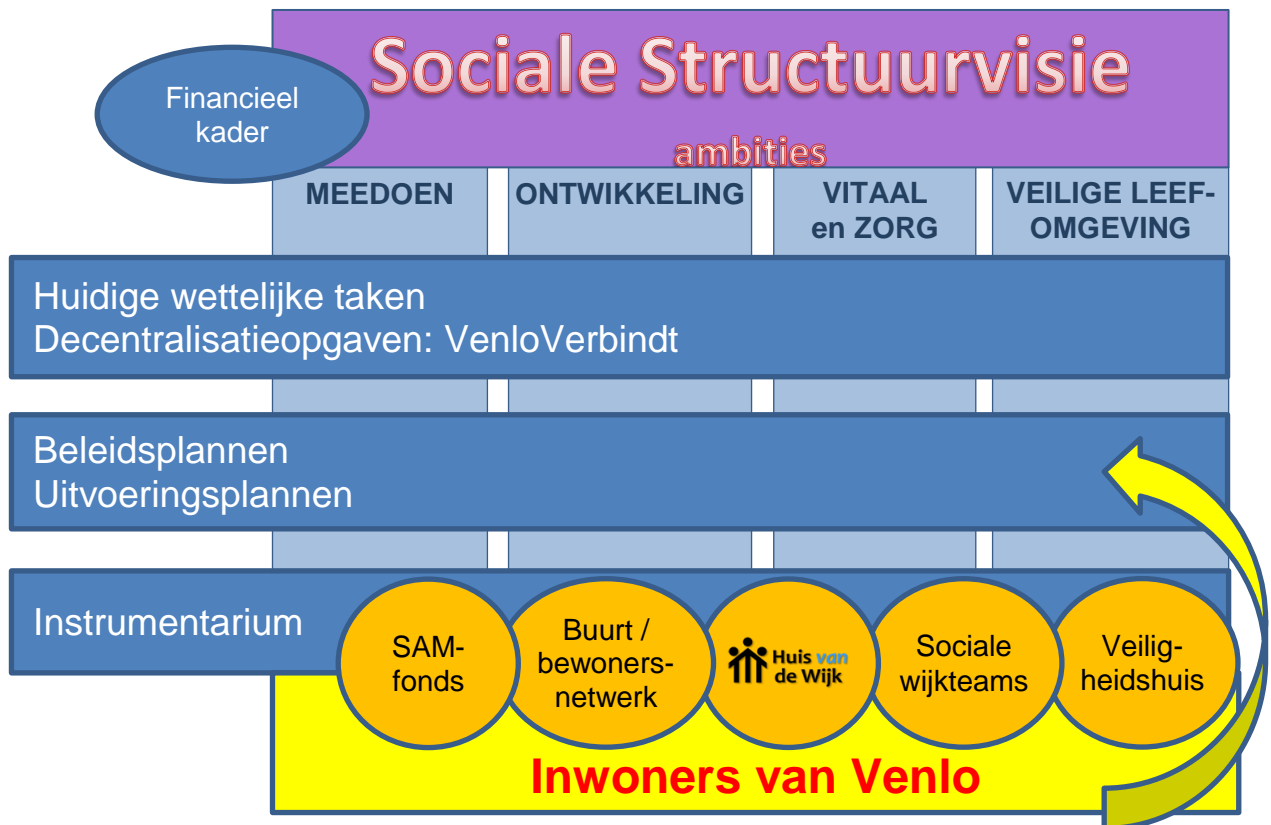
Er gebeurt veel in het sociale domein, en de veranderingen zijn vaak ingewikkeld. De kapstok voor alles wat er momenteel ontwikkeld wordt in het sociale domein is steevast de Sociale Structuurvisie. In voorliggend document beschrijven we de kaders en de acties die nodig zijn om vorm te geven aan alle veranderingen. Deze zijn richtinggevend voor onze reguliere beleidsproducten en instrumenten als de Huizen van de Wijk en de Sociale Wijkteams. Er wordt hard gewerkt om deze instrumenten uit te rollen of te actualiseren. De instrumenten volgen de opbouw van de opgaven uit de SSV: van het activeren van onze inwoners (zoals het ondersteuningsfonds SAM²) tot ingrijpen als dat nodig is (veiligheidshuis).

Onderstaande figuur geeft de samenhang aan tussen onze ambitie vanuit de SSV, onze huidige wettelijke taken, onze decentralisatie taken (project VenloVerbindt) en de belangrijkste instrumenten die we hierbij inzetten. Al deze onderdelen staan ten dienste van de inwoners van Venlo.

---

¹ 'Burgers aan zet' is vastgesteld door de gemeenteraad op 28 maart 2012.

² Ondersteuningsfonds SAM: bij raadsbesluit 2012-44 is een amendement aangenomen om tot en met 2016 jaarlijks 3 ton beschikbaar te stellen voor een ondersteuningsfonds.

figuur 1. De samenhang tussen de SSV, de wettelijke taken en de belangrijkste instrumenten die we inzetten.

Inhoudsopgave

	Toekomstperspectief Venlo in 2022	1
A	Negen Venlose kaders voor samenwerking in de wijk	2
1	Negen Venlose kaders voor samenwerking in de wijk	2
2	Sturen op effecten	2
3	We peilen jaarlijks hoe we er voor staan: monitor sociaal domein	3
B	Uitvoeringsagenda 'Samen zijn wij Venlo'	4
1	De beroepskracht, dicht bij de mensen	4
1.1	De menselijk maat staat centraal, niet de regelgeving	4
1.2	Regie op Wonen, Welzijn, Werken en Zorg (WWWZ)	4
1.3	Communicatiestrategie: Samen zijn wij Venlo	5
1.4	We maken veranderafspraken met partners	5
2	De financiering, dicht bij de mensen	7
2.1	Financiële opgave in het sociale domein	7
2.2	Ontschootten van geldstromen sociaal domein: sturen op een integraal budget	7
2.3	Convenant Sociaal Domein Venlo (gemeente, zorgkantoor en zorgverzekeraar)	8
2.4	We ontwikkelen een financieel kader	8
3	De gemeentelijke organisatie, dicht bij de mensen	9
3.1	Veranderopgave gemeentelijke organisatie: de publieke zaak is van de samenleving	9
3.2	Gemeentelijke veranderopgave: hoe pakken we dat aan?	9
4	Uitvoeringsagenda: de actiepunten samengevat	10
	Bijlage I VenloVerbindt: vertaling van de Venlose kaders	12

Toekomstperspectief Venlo in 2022

2022. DE VENLOSE GEMEENSCHAP, HET GAAT OM DE MENSEN

In Venlo doet iedereen mee! Wij lossen, soms met wat hulp, onze eigen problemen op en zetten ons in voor datgene waar we goed in zijn of leuk vinden. We voelen ons thuis in onze buurt en we kennen elkaar, we helpen elkaar. We zijn trots op onze hechte en zorgzame gemeenschap. En dat kun je ook zien!

Ons Huis van de Wijk is het hart van de wijk waar we elkaar ontmoeten, activiteiten organiseren en terecht kunnen voor informatie en advies. Het is van ons allemaal, van de inwoners die er wonen. Als we ergens mee aan de slag willen, dan nemen we zelf het voortouw. Daar hebben we de gemeente helemaal niet bij nodig. Dat doen we zelf. Onderwerpen die voor onze buurt belangrijk zijn, pakken we zelf op, met elkaar en met onze verenigingen en ondernemers. We werken samen in een buurt- en bewonersnetwerk. Voor mensen die willen meedoen is er altijd ruimte. Afhankelijk van wat er speelt en wat er nodig is zoekt zo'n buurt- en bewonersnetwerk de samenwerking op met andere organisaties, de gemeente of het Sociaal Wijkteam.

2022. De beroepskracht, dicht bij de mensen

Inwoners van Venlo die zich inzetten voor hun omgeving kunnen rekenen op een volwaardige samenwerking met mensen die beroepsmatig bij onze gemeenschap betrokken zijn, zoals bijvoorbeeld hulpverleners. Door deze samenwerking komt ieders bijdrage en kennis het beste tot z'n recht. We vullen elkaar aan. De beroepskracht gaat alleen daar aan de slag waar zijn inzet echt nodig is en daarbij zoekt hij de samenwerking met de inwoners actief op. Als zijn hulp niet meer nodig is dan verlegt hij zijn aandacht. Hij heeft namelijk de ruimte en het vertrouwen van zijn organisatie om daadwerkelijk aan de slag te gaan in de wijk zonder iedere handeling te hoeven rapporteren. Zijn organisatie wordt immers beoordeeld op het bereikte resultaat en niet op de hoeveelheid verleende zorg. Hierdoor gaat geen kostbare inzet verloren aan allerlei overbodige administratieve handelingen. In plaats daarvan kan de hulpverlener doen waar hij goed in is: mensen activeren en begeleiden naar meer zelfstandigheid, het weer op eigen benen kunnen staan.

2022. De financiering, dicht bij de mensen

Hulpverleners werken samen in het Sociaal Wijkteam (SWT). Daar wordt vanuit verschillende gezichtspunten gekeken naar hulpvragen en de mogelijkheden die er zijn om met die hulpvraag iets te doen. Dat kan gewoon binnen de buurt zijn, of door het inschakelen van familie of vrienden, maar als dat nodig is ook gespecialiseerde hulp. Om het voor iedereen overzichtelijk te houden is er voor ieder gezin binnen het SWT één persoonlijk aanspreekpunt. Deze brede aanpak is mogelijk omdat de financiële middelen voor de zorg samengevoegd zijn voor de wijk. Dat noemen we een ontschot budget. Voor iedere wijk is er dus één ontschot budget dat we gebruiken op basis van een plan dat we samen hebben opgesteld. Het blijft natuurlijk altijd mogelijk om specialistische ondersteuning te organiseren. De belangrijkste financiers van deze nieuwe aanpak zijn de gemeente Venlo, het zorgkantoor en de zorgverzekeraar, maar we werken ook samen met andere financiers zoals de woningbouwcorporaties en ondernemers. We letten er daarbij voortdurend op dat het beschikbaar gestelde geld voor de wijk zo goed mogelijk wordt besteed en dat de beroepskrachten niet worden gehinderd door allerlei papierwerk. Belangrijk is namelijk niet de hoeveelheid tijd of hulpmiddelen die we besteden, maar het resultaat voor de inwoners of de wijk. Zo bereiken

we gezamenlijk veel betere resultaten en oplossingen die wellicht ook nog eens goedkoper zijn. En dat is echte winst voor iedereen!

2022. De gemeentelijke organisatie, dicht bij de mensen

Iemand met een hulpvraag weet zelf vaak heel goed wat er nodig is om geholpen te zijn. Daarom vinden wij dat hij niet alleen de *eigenaar* is van zijn vraag maar ook van de oplossing. Dat betekent trouwens niet dat de gemeente lekker achterover leunt; evenmin dat de gemeente alle initiatieven uit de samenleving klakkeloos overneemt. Integendeel. De gemeente is zichtbaar aanwezig in de wijk en betrokken. Door voortdurend alert en kritisch te zijn, wijst de gemeente op blinde vlekken en zet ze een spiegel voor aan initiatiefnemers die zich soms gemakkelijk kunnen verliezen in hun enthousiasme. Het vraagstuk waar het om gaat moet immers altijd centraal staan, niet de initiatiefnemer zelf, een instelling of de gemeente. We gaan op zoek naar goede initiatieven en brengen die onder de aandacht van andere netwerken in de wijk en in de buurt.

Wel moet altijd duidelijk zijn wie waarvoor verantwoordelijk is en waar de grenzen van die verantwoordelijkheid liggen. Zo is en blijft de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering en handhaving van wetten. En de gemeente begrijpt dat we niet alle zorgtaken bij vrijwilligers neer kunnen leggen. Maatwerk zal dus altijd mogelijk zijn. En er zullen altijd mensen zijn die gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben waarvoor geen alternatief te bedenken is. Hulp verwachten van de gemeente betekent overigens ook dat de gemeente daarvoor iets terug mag verwachten. Wederkerigheid noemen we dat of, in gewoon Nederlands, 'voor wat, hoort wat'. Wat dat precies betekent, daar is de gemeente heel duidelijk over en daar maken we samen afspraken over.

2013. VENLO, EEN KRACHTIGE GEMEENSCHAP

Onze ambitie voor 2022 lijkt nog heel ver weg. Maar als we eens goed naar Venlo kijken en goed luisteren dan zien we dat onze inwoners al heel veel initiatief tonen en activiteiten ontplooiën, vaak zonder of met een klein zetje van de gemeente. Hieronder een kleine greep uit deze mooie initiatieven.

Venlo Oost: VenloDroom

We beginnen in Venlo Oost. Een wijk die problemen kende. Sommige delen van de wijk en huizen waren slecht onderhouden, veel mensen leefden in een isolement, er was weinig saamhorigheid en relatief veel wijkbewoners hadden gezondheids- en leefbaarheidsklachten of gewoonweg geen betaald werk. Het was voor veel wijkbewoners heel lastig om deze problemen aan te pakken zonder hulp. Samen met woningcorporatie WoonWenz ging de gemeente Venlo aan de slag om woningen en de openbare ruimte te verbeteren. Maar daar bleef het niet bij: ook de sociale samenhang en het welzijn van mensen is verbeterd. Onder de vlag 'VenloDroom' trokken wijkbewoners, ondersteund door zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporatie, gemeente en zorgkantoor samen op om de saamhorigheid te vergroten. Het mooie was dat er al veel mensen actief in de wijk bleken te zijn. Mensen die van elkaar niet wisten dat ze actief waren. Ze kenden elkaar namelijk niet, terwijl ze vaak maar een straat van elkaar verwijderd waren.

Mensen bleken graag bereid te zijn om zorg voor hun buurt of voor andere mensen op zich te nemen. Tal van nieuwe initiatieven zijn inmiddels ontstaan door de inzet van mensen als George, Sef, Ton, Niki, Mia en vele anderen! Denk aan de buurtbus, een burenhulpdienst, ontmoetingsactiviteiten en een actief buurt- en bewonersnetwerk. Ook investeerde VenloDroom in de ontwikkeling van Sociale Wijkteams. Met een beetje hulp heeft Venlo Oost zich zelf dus opnieuw uitgevonden. Een vitale gemeenschap met een kloppend sociaal hart waar de bewoners terecht trots op zijn.

Foto: VenloDroom / Hans Peeters

Dorpskracht: ZON Lomm

We gaan naar een van de kleinste kernen van onze gemeente, Lomm. In Lomm geen stedelijke problematiek en verloederende buurten. Zo op het eerste gezicht weinig aan de hand. Echter, oudere en eenzame dorpsbewoners moesten iedere dag voor hun dagbesteding het dorp uit. Dat was niet alleen belastend maar ook sociaal gezien niet prettig. Hay en andere bewoners van Lomm namen het initiatief dat heeft geleid tot Stichting Zorg om Naasten (ZON) in Lomm, een gemeenschapsvoorziening van, voor en belangrijker nog door de inwoners Lomm zelf.

In het gemeenschapshuis de Pastoorshof ontwikkelden zij een voorziening voor ontmoeting en dagbesteding. Door de gemeenschap zelf opgezet en zelf gerund, met een kleine bijdrage van de gemeente voor de noodzakelijke verbouwing. Een prachtig voorbeeld van wat we kunnen bereiken als we er gezamenlijk de schouders onder zetten, een echt Huis van de Wijk, in dit geval van het dorp Lomm.

Foto: www.ZONLomm.nl

Velden: open eettafel

Vlak bij Lomm ligt Velden. Twee keer per maand ontmoet een groep ouderen elkaar in Hostellerie De Maasduinen. Een driegang diner en een mooi gedekte tafel zijn het decor voor een gezellig samenzijn en veel plezier. Het is het initiatief van Bart, de uitbater van Hostellerie De Maasduinen. Bart wilde voor zijn oudere dorpsgenoten het nuttige met het aangename combineren. Ontmoeten en samen eten op een mooie locatie. Gewoon tegen kostprijs. Het contact met de Katholieke Bond van Ouderen (KBO) was zo gelegd en de open eettafel is inmiddels een zeer succesvol initiatief.

Venlo Noord: buurtmoestuin

We gaan verder naar Venlo Noord. Een wijk met een behoorlijk verloop van bewoners en mede daardoor weinig saamhorigheid en gemeenschapszin. Waarom zou je immers je handen uit de mouwen steken als je niet van plan bent om ergens lang te blijven wonen? Kortom, de leefbaarheid was in het geding, ondanks investeringen van gemeente en woningcorporatie WoonWenz. En zoals eigenlijk overal in Venlo zijn er dan toch weer die betrokken en actieve mensen die er samen de schouders onder willen zetten. Zo nam Babette het initiatief

om een braak liggend stuk grond om te vormen tot een buurtmoestuin. Samen met andere wijkbewoners tuinieren ze hier, en verbouwen ze groenten van en voor elkaar. Een mooi initiatief dat de gemeente Venlo ondersteunt met een eenmalige bijdrage uit het SAM-fonds.

Op de Heide Tegelen: ontmoetingscentrum Glazenap

We gaan naar de Tegelse wijk

Op de Heide. Café zaal Op de Heide moest sluiten en daarmee dreigde de laatste plek waar wijkbewoners elkaar konden ontmoeten te verdwijnen. De Stichting voor Senioren Venlo (SOB) is gaan praten met de wijkraad en met Piet, de eigenaar. Samen met enkele enthousiaste wijkbewoners wisten ze het tij te keren. Ontmoetingscentrum Glazenap was geboren. Inmiddels maakt een groeiend

aantal inwoners gebruik van de zaal; zij dragen samen bij aan het exploiteren van de Glazenap. Goed voorbeeld doet volgen en talrijke nieuwe initiatieven zijn sindsdien ontstaan. Die beperken zich inmiddels niet alleen tot het ontmoetingscentrum zelf maar zijn terug te vinden in heel Op de Heide. Opnieuw een mooi voorbeeld van gemeenschapszin en burgerinitiatief.

Venlo Zuid: speeltuin Hagerweike

Soms snijdt het mes aan twee kanten. Zoals bij speeltuin Hagerweike in Venlo Zuid. De beheerders moesten helaas stoppen. Daardoor was er geen toezicht meer voor de kinderen, gesloten toiletten, en geen koffie, ranja of wat lekkers meer. Via de wijkcoach van de gemeente³ zijn de eerste contacten gelegd met het bestuur en vrij snel waren er verschillende uitkeringsgerechtigden die wel wilden helpen. Na een kennismaking werd iedereen enthousiast. Uiteindelijk zijn acht mensen aan de slag gegaan op verschillende tijdstippen en met verschillende klussen. Een geweldige ervaring voor deze mensen met een uitkering die nu iets terug kunnen doen voor de samenleving. Het helpt deze mensen ook om weer meer structuur in hun dag te krijgen. En natuurlijk het allerbelangrijkste voor de buurt, de speeltuin wordt weer door vele kinderen en ouders bezocht!

Van visie naar werkelijkheid

Zoveel is er dus helemaal niet nodig om dat wat er aan mogelijkheden in de gemeenschap aanwezig is zichtbaar te maken. Soms een kleine bijdrage, een klein zetje of een advies. Soms is zelfs alleen al het leggen van contacten en uitwisselen van informatie voldoende. De gemeenschap weet immers zelf het beste wat er nodig is en wat mogelijk. De gemeente probeert hier op aan te sluiten en te ondersteunen wanneer dat nodig is. Hoe we dat doen, lichten we toe in dit document.

---

³ De wijkcoach begeleidt mensen met een grote afstand tot betaalde arbeid om actief te worden in de wijk. Altijd vanuit wederkerigheid: de deelnemer doet iets terug voor zijn uitkering, en de wijk of vereniging wordt gevraagd ook iets terug te doen.

A Negen Venlose kaders voor samenwerking in de wijk

1 Negen Venlose kaders voor samenwerking in de wijk

Om de verandering in de Venlose samenleving kracht bij te zetten en om te zorgen dat we dezelfde verandering voor ogen (blijven) hebben, werken we samen met partners op basis van een aantal gedeelde kaders⁴. Enerzijds volgen deze kaders de opbouw van de verantwoordelijkheidsladder, waar bij de eigen kracht van onze inwoners uitgangspunt is. Anderzijds willen we met onze kaders de beroepskracht de ruimte geven om zijn werk te doen en prioriteiten te stellen samen met de inwoner met een ondersteuningsvraag. Ook willen we de beroepskracht stimuleren om optimaal samen te werken met vrijwilligers in de wijk zonder dat dit als een bedreiging ervaren wordt. Deze kaders vragen om een ander financieringsmodel.

1. **Eigen kracht en eigen regie van de Venlonaar staan altijd voorop.**
2. **We werken wijkgericht en sluiten aan bij Venlose gemeenschappen⁵.**
3. **We gaan uit van een algemeen toegankelijke samenleving zonder hindernissen.**
4. **Algemene ondersteuning gaat voor individuele begeleiding.**
5. **Individuele begeleiding organiseren we op maat en vraaggericht.**
6. **Als het nodig is, grijpen we in.**
7. **1 gezin, 1 plan, 1 professional is de basis.**
8. **We zetten in op structurele samenwerking tussen vrijwilligers en beroepskrachten.**
9. **We gaan uit van zo min mogelijk regels en maximale ruimte voor beroepskrachten.**

Samenwerking met de wijk

Bovenstaande kaders richten zich op samenwerking met partners *in* de wijk. Hier kunnen we op sturen. Essentieel is natuurlijk, dat we vooral ook samenwerken *met* de wijk, met onze inwoners. Dit vraagt een andere houding van zowel de gemeente als onze partners. Hoe we dat doen, daar wordt in de uitvoeringsagenda (deel B van dit document) nader op in gegaan.

Van verzorgingsstaat naar een zorgzame samenleving

Onze kaders richten zich op het behouden en versterken van een zorgzame samenleving in Venlo. Wij hebben niet de intentie om de verzorgingsstaat af te breken, wel om deze te vernieuwen. Wij willen dan ook vanuit de sociale doelstellingen van de verzorgingsstaat door-groeien naar een gezonde, zorgzame samenleving met vitale gemeenschappen.

VenloVerbindt en de 9 kaders

Het project VenloVerbindt geeft vorm aan onze decentralisatieopgaven. Nieuwe wetgeving rond deze decentralisaties vraagt om richtinggevende kaders. We hebben de negen kaders uitgewerkt en geconcretiseerd voor de uitvoering van de decentralisatieopgaven, deze zijn beschreven in bijlage I.

2 Sturen op effecten

We willen kunnen peilen hoe we het samen doen. De ambities uit de SSV zijn daarvoor te abstract. Daarom hebben we de vier opgaven uit de SSV vertaald naar 7 effectdoelstellingen. Onze beleids- en uitvoeringsplannen richten zich in essentie op het leveren van een bijdrage aan deze effectdoelstellingen; dit is het bestaansrecht van ieder plan of activiteit in het sociaal domein.

---

⁴ De basis voor deze kaders is gelegd bij de voorbereiding van de decentralisatieopgaven, toen was nog sprake van 10 uitgangspunten. Op basis van de verantwoordelijkheidsladder, de principes van zelfsturing en afstemming met onze partners komen we tot de 9 kaders.

⁵ Een gemeenschap kan de wijk zijn, of het gezin, vrienden, school, vereniging, virtueel netwerk etc.

Effectdoelstellingen sociaal domein Venlo per opgave uit de SSV

I. Iedereen levert een bijdrage naar vermogen aan onze samenleving: *meedoen*

1. De Venlose inwoners zetten zich in voor elkaar, hun leefomgeving en/of de samenleving.
2. Iedereen doet mee naar vermogen in de vorm van zowel arbeidsparticipatie als maatschappelijke betrokkenheid.

II. Iedereen ontwikkelt zijn competenties: *persoonlijke ontwikkeling*

3. Venlose inwoners werken aan hun eigen ontwikkeling op het gebied van onderwijs, sport en cultuur.

III. Iedereen werkt aan zijn gezondheid, waar nodig bieden wij zorg of een vangnet: *we hebben zorg voor gezond en vitaal*

4. Venlose inwoners zijn, naar vermogen, verantwoordelijk voor en voeren regie over hun eigen leven.
5. Venlose inwoners zijn in staat zo lang mogelijk zelfstandig te wonen.

IV. Iedereen heeft recht op een veilig bestaan en werkt mee aan een *veilige leefomgeving*

6. Venlose inwoners leveren een bijdrage aan het bereiken van een veilige leefomgeving.
7. Venlose inwoners voelen zich veilig.

3 We peilen jaarlijks hoe we er voor staan: monitor sociaal domein

Vanuit de overtuiging dat onze visie *levend* is, gaan wij jaarlijks peilen hoe we er voor staan. Wij zullen onszelf ieder jaar twee vragen stellen, en de raad informeren over de antwoorden.

1. Liggen we op koers met de realisatie van onze opgaven en 7 effectdoelstellingen?
2. Vraagt de actualiteit om aanscherping van onze opgaven?

We stellen één monitor op voor het sociale domein waarbij we met name naar de Venlose samenleving kijken. We willen maatschappelijke effecten meten van het gevoerde beleid (outcome). De aanbevelingen van de raadswerkgroep SAM zijn integraal verwerkt in de monitor; hiermee geven we invulling aan het raadsbesluit om ieder jaar de voortgang te melden. We realiseren ons dat het verband tussen gemeten effecten en onze inspanningen moeilijk aan te tonen is. Onze relaties met partners zijn gebaseerd op vertrouwen en het effect van hun inzet. De cijfermatige resultaten voeren dan ook niet de boventoon maar zijn ondersteunend aan verdere analyse. De monitor is géén nieuw meetinstrument maar vervangt de oude Wmo-monitor en maakt gebruik van bestaande instrumenten met als basis de stadspeiling⁶.

De auditcommissie van de gemeenteraad houdt zich bezig met de doorontwikkeling van programmasturing en monitoring met als motto eenvoud en overzicht. De monitor sociaal domein zal te gedetailleerd zijn voor de nieuwe programmamonitoring. Wel sluit de monitor aan op de verwachte ontwikkeling van programmasturing. Naar verwachting worden enkele kernindicatoren uit de monitor sociaal domein geselecteerd voor de nieuwe raadsprogramma's. Daar waar het niet blijkt aan te sluiten, passen we de monitor sociaal domein aan.

---

⁶ We maken gebruik van de stadspeiling, de veiligheidsmonitor, jongerenonderzoek, klanttevredenheidsonderzoek Wmo /wijkteams en cijfers van de maatschappelijke opvang.

B Uitvoeringsagenda 'Samen zijn wij Venlo'

In dit document zijn de negen kaders beschreven die we nodig hebben om de ambitie van de Sociale Structuurvisie te realiseren. Naast deze kaders is er een aantal overkoepelende actiepunten gericht op de veranderingen in de samenleving. Actiepunten die nodig zijn voor al onze producten in het reguliere beleids- en uitvoeringsproces. Zodat we uiteindelijk ons toekomstperspectief voor 2022 waar kunnen maken.

1 De beroepskracht, dicht bij de mensen

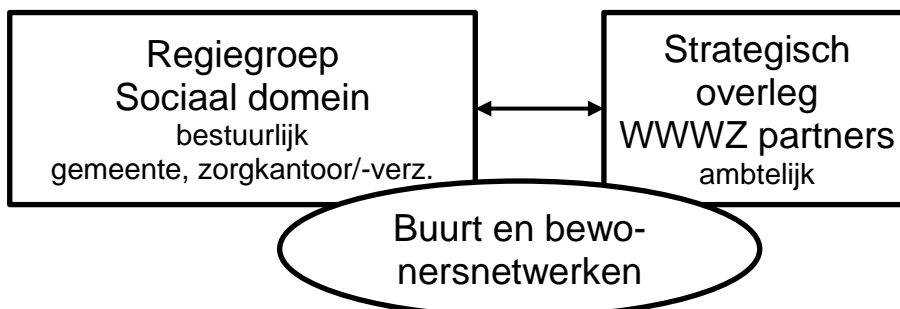
1.1 De menselijk maat staat centraal, niet de regelgeving

De menselijke maat staat centraal. We geloven in het positieve effect van werken vanuit de menselijke maat in plaats van uit regels en protocollen. We willen dat de beroepskracht maximale ruimte heeft om aan de slag te gaan in de wijk. Hierbij werkt de beroepskracht in één team samen met vrijwilligers. Het is een illusie om te denken dat alle risico's met protocollen afgedicht kunnen worden. Juist door de beroepskracht maximale ruimte te geven verwachten we maatwerk te kunnen leveren. We kunnen en willen niet alle risico's afdekken. Dit betekent dat we het accepteren dat er dingen kunnen misgaan.

1.2 Regie op Wonen, Welzijn, Werken en Zorg (WWWZ)

Het lijkt heel vanzelfsprekend. Inwoners en beroepskrachten die samenwerken in de wijk waarbij ieders bijdrage en kennis wordt gewaardeerd. En als de hulp van de beroepskracht niet meer nodig is dan verlegt hij zijn aandacht. Dit vraagt echter een enorme omslag. Beroepskrachten moeten zich nu immers verantwoorden omdat we gewend zijn geraakt om af te rekenen op geleverde productie. Als wij willen dat een beroepskracht zich echt veilig voelt om op een andere manier aan de slag te gaan in de wijk, dan moet er zowel in de financiering, als in de uitvoerende organisaties flink wat veranderen. Vertrouwen is hierbij een sleutelbegrip.

Het is essentieel dat zowel de gemeente als haar partners werken conform onze negen kaders, zodat de beroepskracht inderdaad dicht bij de mensen aan de slag gaat. Als gemeente zullen we hierop sturen en pakken we onze regierol nadrukkelijker dan voorheen op. Alle veranderingen in het sociale domein hebben gevolgen voor de verschillende (regionale) regie- en samenwerkingsstructuren. Ons voornemen is om deze structuren te vereenvoudigen. Een nieuwe, vereenvoudigde regiestructuur op het gebied van Wonen, Welzijn, Werken en Zorg, inclusief de Huizen van de Wijk is eind juni 2013 al vastgesteld.

figuur 2. Vereenvoudigde weergave regiestructuur WWWZ vanuit de gouden driehoek van regiepartijen, partners en inwoners

Afgesproken is dat een regiegroep van bestuurlijke vertegenwoordigers van de convenantpartners regie voert binnen het sociale domein. Deze regiegroep stuurt met name op bedrijfsvoering in de opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Inhoudelijke afstemming vindt

plaats in een strategisch klankbordoverleg met partners op basis van de gezamenlijk vastgestelde veranderafspraken (zie paragraaf 1.4). Tot slot zijn onze inwoners onze belangrijkste gesprekspartner, onder andere in de vorm van buurt- en bewonersnetwerken. De vastgestelde regiestructuur WWWZ werken we samen met partners nader uit.

Regionale samenwerking

Wanneer dat van toegevoegde waarde is, werken we samen met onze regiogemeenten. Een mooi voorbeeld is het convenant met de gemeenten Beesel en Bergen, het Zorgkantoor en zorgverzekeraar VGZ ua. Maar ook de samenwerking met de Noord-Limburgse gemeenten (Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel & Maas, Venray en Venlo). Deze gemeenten hebben afgesproken om, met behoud van de lokale eigenheid, samen op te trekken bij het vormgeven van de decentralisaties vanuit de strategische visie voor de regio⁷.

1.3 Communicatiestrategie: Samen zijn wij Venlo

De veranderingen in de Venlose samenleving en de gemeentelijke organisatie worden ondersteund door het concept 'Samen zijn wij Venlo' als kapstok voor al onze communicatie. 'Samen zijn wij Venlo' is hiermee het logische vervolg op de innovatiepilot VenloDroom⁸. De afgelopen jaren heeft VenloDroom zich, in Venlo Oost maar ook daarbuiten, ontwikkeld tot een sterk concept waar zowel mensen uit de wijk als beroepskrachten zich in herkennen. VenloDroom roept ook landelijk een herkenbaar beeld op rondom de veranderingen in het sociaal domein. De pilot VenloDroom loopt eind 2013 af, maar de beweging die in gang is gezet gaat onverminderd door: innovaties zetten we om in een bredere aanpak. Daartoe zal 'het merk' VenloDroom de laatste maanden van 2013 afgebouwd worden en overgaan in 'Samen zijn wij Venlo'. De communicatiestrategie 'Samen zijn wij Venlo' werken we dan ook samen met onze partners verder uit in een concreet communicatieplan. Hierbij dient het model van zelfsturing als basis.

Binnen de communicatiestrategie Samen zijn wij Venlo staan de volgende kaders centraal:

1. 'Samen zijn wij Venlo' is altijd onze kernboodschap. Een boodschap wordt sterk als we hem eenduidig en steeds opnieuw gebruiken.
2. De dialoog met onze inwoners en partners staat centraal. Wij gaan zelf het gesprek aan, of brengen het gesprek tussen anderen op gang.
3. Duidelijk is wat inwoners van de gemeente en haar partners kunnen verwachten. We maken onze informatieplicht waar en we zijn duidelijk.
4. We maken de kracht van de samenleving zichtbaar. We laten goede voorbeelden zien. Daar waar onze inwoners het zelf kunnen, faciliteren wij en laten wij los.

1.4 We maken veranderafspraken met partners

Vanuit de gedeelde kaders werken we samen met onze partners. We maken dit concreet door samenwerkingsafspraken te maken die zich richten op een duurzame verandering in de hele samenleving. De innovatiepilot VenloDroom heeft als proeftuin nuttige inzichten geleverd voor deze veranderafspraken.

Samenwerken in het wijkteam als vliegwiel voor organisatieveranderingen

Het centraal stellen van de vraag van onze inwoners of een maatschappelijk vraagstuk vraagt om een fundamenteel andere houding van zowel uitvoerende organisaties als de gemeente. Het Sociaal Wijkteam regelt de toegang voor de ondersteuning, en we werken er naar toe dat het Wijkteam uiteindelijk ook een operationele rol krijgt. Wij zijn ervan overtuigd

⁷ Regiovisie, vastgesteld door de raad op 25 april jl. De 7 Noord Limburgse gemeenten delen een toekomstperspectief waarbinnen beleidskeuzes en investeringsbeslissingen afgewogen kunnen worden.

⁸ VenloDroom is een proeftuin voor sociale vernieuwing met projecten als de sociale wijkteams, buurtwerkbedrijf, de buurtbus, Burenhulpdienst en een wijk- en bewonersnetwerk. Partners zijn initiatief van de gemeente Venlo, Wel.kom, Woonwenz, Proteion Thuis, Zorggroep, Dichterbij en Zorgkantoor.

dat de samenwerking van partners in een wijkteam als een vliegwiel werkt op die organisatieveranderingen die nodig zijn. Organisaties zullen (moeten) inspelen op het feit dat hun beroepskrachten minder hoeven te verantwoorden en minder sturing nodig hebben. Daarnaast willen we de huidige productiegerichte prikkels doorbreken en komen tot een krachtige prikkel om de vraag van de inwoners centraal te stellen.

Veranderafspraken uitwerken

De beroepskracht krijgt het vertrouwen en de ruimte om zijn deskundigheid effectief in te zetten en samen te werken met inwoners uit de wijk. Dit betekent dat er een heldere rolverdeling tussen de verschillende beroepskrachten is en dat we samen met inwoners kijken welke processen en activiteiten zich lenen voor zelfsturing en zelfregie en waar de grenzen van de verantwoordelijkheid van inwoners liggen. We maken ook afspraken over hoe we samenwerken aan de doorontwikkeling van ons instrumentarium. Denk aan de Huizen van de Wijk, de Sociale Wijkteams, de buurt- en bewonersnetwerken en concepten als het buurtwerkbedrijf (iedereen doet mee naar vermogen), burenhulpdienst en de buurtbus. Hierbij staan we open voor verbreding en nieuwe relaties⁹.

We gaan de veranderafspraken samen met onze partners uitwerken in een concreet projectplan¹⁰. Het communicatieplan zoals in de vorige paragraaf beschreven is hier een integraal onderdeel van. Tot slot willen we ook samen met onze partners uit de veiligheidsketen en onze inwoners op zoek naar de grenzen van de verantwoordelijkheid voor veiligheid in de eigen leefomgeving.

---

⁹ Denk aan Bibliotheek en Kunstencentrum.

¹⁰ Uitwerking van de veranderafspraken doen we in het strategisch overleg WWWZ. Na vaststelling van deze afspraken voert de regiegroep regie.

2 De financiering, dicht bij de mensen

2.1 Financiële opgave in het sociale domein

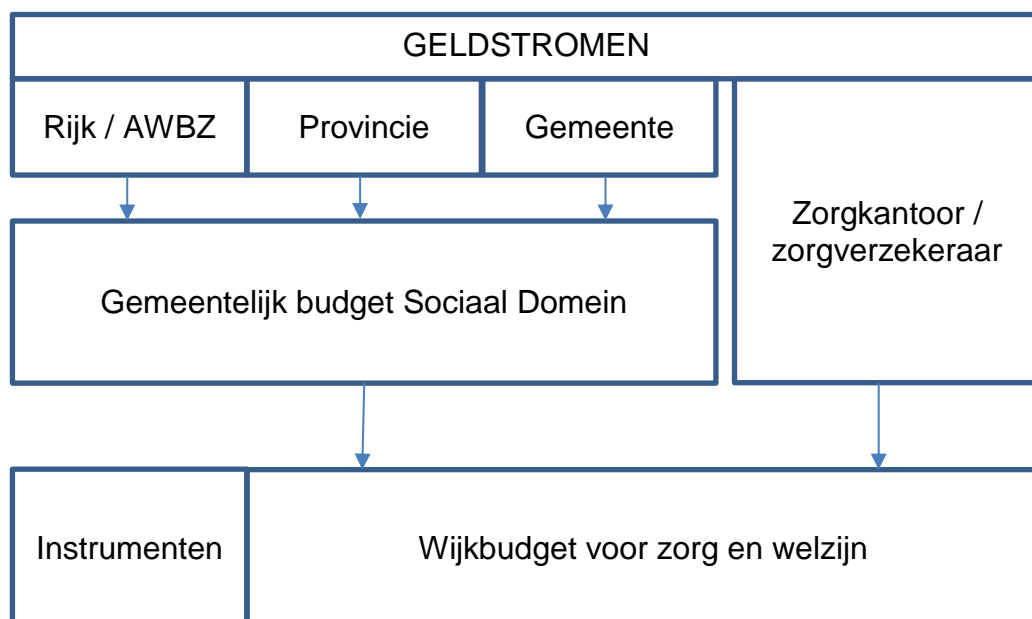
Een substantieel deel van de gemeentebegroting omhelst taken in het sociale domein: denk aan subsidies, uitkeringen, de Wmo en de Wet Sociale Werkvoorziening (SW). Na overheveling van de decentralisatieopgaven neemt de totale gemeentebegroting toe met zo'n 25%.

De regeringspartijen hebben in het regeerakkoord *Bruggen slaan* duidelijk gemaakt dat gemeenten te maken krijgen met forse kortingen voor bestaande en te decentraliseren taken:

- Op de *bestaande* taken in het sociale domein wordt door het Rijk een kleine € 20 miljoen gekort.
- Bij de *over te hevelen* taken is er nog steeds veel onduidelijk wat betreft wetgeving, klantgegevens en financiering. Zolang het Rijk deze duidelijkheid niet geeft, blijven onze inschattingen van de Venlose budgetten slechts indicatief¹¹. Duidelijk is wel dat de te overhevelen taken een omvang hebben ter grootte van het huidige gemeentefonds. De te decentraliseren taken worden nu nog uitgevoerd voor ongeveer € 70 miljoen, wij moeten deze structureel gaan uitvoeren voor zo'n € 51 miljoen.

2.2 Ontschotten van geldstromen sociaal domein: sturen op een integraal budget

Er is vernieuwing nodig in een markt waar forse bezuinigingen realiteit zijn. Het feit dat taken worden overgeheveld ofwel gedecentraliseerd van het rijk naar de gemeente biedt een enorme kans voor deze vernieuwing. De kans om budgetten te bundelen en integraal in te zetten voor de wijk. Waarbij het altijd mogelijk moet zijn om specialistische of wijkoverstijgende ondersteuning in te zetten. Zeker als we samen optrekken met het zorgkantoor en de zorgverzekeraar. Dit betekent dat we willen gaan werken met één integraal budget voor het sociaal domein. We sturen niet langer op gestandaardiseerde en versnipperde budgetten; in plaats daarvan krijgt de beroepskracht de vrijheid om samen met de inwoner met een ondersteuningsvraag prioriteiten te stellen. De verhouding tussen de verschillende geldstromen richting een integraal ofwel ontschot wijkbudget is hieronder schematisch weergegeven.

Figuur 3. Schematische weergave ontschotte geldstromen sociaal domein.

¹¹ In het document 'What's in it for Venlo' (bijlage bij de kadernota 2014) is een inschatting van de Venlose budgetten voor de nieuwe taken inclusief de bezuinigingen uitgewerkt. De actualiteit heeft deze cijfers ingehaald.

2.3 Convenant Sociaal Domein Venlo (gemeente, zorgkantoor en zorgverzekeraar)

De samenwerking tussen gemeente Venlo, Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg en Coöperatie VGZ ua wordt bekrachtigd met een convenant¹². Deze samenwerking biedt de kans om budgetten te bundelen zodat voorzieningen aansluiten bij de werkelijke behoefte van de inwoner. We willen financieringsvormen onderzoeken waarbij beroepskrachten de ruimte krijgen om hun vak te doen en samen te werken met inwoners. We denken dan aan gemeenschapsgerichte of populatiegebonden financiering¹³ van basiszorg. Met dit convenant willen partijen gezamenlijk regie voeren binnen het sociale domein. Zo hebben partijen samen met partners de concepten Huis van de Wijk en Sociale Wijkteams ontwikkeld.

2.4 We ontwikkelen een financieel kader

We ontwikkelen een kader, een beslisdocument dat richting geeft aan financiële keuzes in het sociale domein. Hierbij gaan we uit van financiële samenhang wat betreft de decentralisatieopgaven (project VenloVerbindt) en onze instrumenten (Sociale Wijkteams en Huizen van de Wijk). Vanaf 2015 worden de kosten van de Sociale Wijkteams en de Huizen van de Wijk voor een groot deel bekostigd uit de decentralisatiemiddelen.

---

¹² Het convenant richt zich op terreinen waar AWBZ, Zvw, Wpg, Wmo, Jeugdzorg en Participatie elkaar raken en wordt eind september 2013 getekend. De gemeenten Bergen en Beesel zijn ook convenantpartners.

¹³ Met populatie gebonden financiering wordt op basis van vooraf bepaalde wijk- of bevolkingskenmerken het budget bepaald voor ondersteuning in een buurt of wijk.

3 De gemeentelijke organisatie, dicht bij de mensen

3.1 Veranderopgave gemeentelijke organisatie: de publieke zaak is van de samenleving

De gemeentelijke organisatie gaat zich fundamenteel anders verhouden tot de inwoners van Venlo. Dit betekent dat we continu in gesprek gaan met de stad. Daarbij stellen we de behoeften en mogelijkheden van onze inwoners centraal en we gaan uit van wat inwoners zelf kunnen. We geven ruimte aan initiatieven en laten de behoefte om alles te willen regelen los. Maar we bieden ook tijdig de ondersteuning die echt nodig is, en een kritische reflectie op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen. We zijn duidelijk, we geven aan waar de grenzen liggen, we zorgen voor heldere en eenvoudige afspraken en we leggen onze keuzes uit. Deze veranderende houding geldt echter niet alleen voor het sociale domein maar voor het hele publieke domein. Immers op alle terreinen gaan we samen op zoek naar de grens en naar meer een eigen verantwoordelijkheid voor onze inwoners.

We weten dat er veel kracht in onze samenleving zit. Er zijn al veel goede voorbeelden waarbij we onze nieuwe rol vormgeven. Vanuit die voorbeelden willen we doorpakken en collega's inspireren. Het model van zelfsturing helpt ons bij onze nieuwe rol. We maken binnen dit model onderscheid tussen het openbare en het publieke domein. Binnen het openbare domein draagt de inwoner van Venlo verantwoordelijkheid. Processen waar de overheid verantwoordelijkheid draagt, vormen het publieke domein.

Onze veranderopgave geldt voor de gehele gemeente Venlo, met specifieke rollen:

- De gemeenteraad:** stelt kaders, zoekt dialoog en geeft de samenleving de ruimte.
- Het bestuur:** stuurt op proces, draagt de visie op zelfregie en zelfsturing actief uit.
- Het management:** stuurt actief op een veranderende houding bij haar medewerkers en toetst activiteiten op hun zelfsturend gehalte.
- De medewerker:** faciliteert initiatieven vanuit de samenleving en gaat de dialoog aan.

Gemeentelijke ondersteuning

Hoe ziet de gemeentelijke ondersteuning er dan precies uit? De samenwerking met inwoners vraagt om maatwerk en zorgvuldige timing. Binnen het *openbare* domein, daar waar onze inwoners verantwoordelijk zijn, zal de gemeente met name faciliteren, verbinden en stimuleren. De ondersteuning is terughoudend en richt zich op het verbinden van partijen of het scheppen van ruimte, erkenning of geld. We moedigen inwoners aan iets te doen voor hun buurt. We laten goede voorbeelden zien en dagen onze inwoners uit dit ook te doen. Binnen het *publieke* domein vraagt de gemeente als eigenaar van beleid inwoners mee te denken, bijvoorbeeld middels co-creatie of beleidsparticipatie. Hiertoe verstrekt de gemeente actief informatie. Tot slot is en blijft de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering en handhaving van wetten. Dit betekent dat we een vangnet bieden als dat nodig is en ingrijpen als de veiligheid in het geding komt.

3.2 Gemeentelijke veranderopgave: hoe pakken we dat aan?

We gaan samen met het ruimtelijk-fysieke domein en dienstverlening aan de slag. Dit doen we aan de hand van een breed gedragen projectplan met de volgende thema's:

- We inventariseren en dragen goede voorbeelden uit die we als gemeente al doen.
- We laten ons inspireren door andere afdelingen, gemeenten of partners.
- We organiseren eenvoud in regelgeving.
- We zoeken de grens op richting meer verantwoordelijkheid voor onze inwoners. Ofwel een zoektocht van wat echt de verantwoordelijkheid van de gemeente is, en waar we samen met onze inwoners voor staan. Dit hangt samen met de vraag van eigenaarschap.
- We gaan het gesprek aan met Venlose inwoners, bijvoorbeeld een klankbordgroep.

4 Uitvoeringsagenda: de actiepunten samengevat

Nr	Uitvoeringsagenda 'Samen zijn wij Venlo'	planning
1.	We melden jaarlijks de voortgang op basis van een dialoog met de stad, onze monitor sociaal domein, de uitgevoerde maatregelen en financiële middelen.	Ieder voorjaar
2.	Monitor sociaal domein <ul style="list-style-type: none"> - We onderzoeken de samenhang tussen de nieuwe programmasturing, de effectdoelstellingen en de monitor sociaal domein. - De eerste monitor van begin 2014 geldt als nulmeting. - We onderzoeken in hoeverre outcome-indicatoren uit bestaande onderzoeken (GGD, VGZ, sport) geïntegreerd kunnen worden in de monitor. 	Eind '13
3.	Beleidsproducten sociaal domein. We werken een overzicht met onze integrale beleidsproducten uit in een werkbaar planningsdocument met per product een beschrijving van de planning, rollen en verantwoordelijkheden. Het bestaansrecht van ieder beleidsplan is de vraag wat het bijdraagt aan onze effectdoelstellingen.	Eind '13
4.	Samenwerkingsstructuur. We vereenvoudigen regie- en samenwerkingsstructuren in het sociaal domein: Wonen, Welzijn, Werken, Zorg (juni '13), Veiligheid, GGD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Regionaal Kompas.	Eind '13
5.	We werken de gezamenlijke afspraken met partners uit. Vanuit het strategisch klankbordoverleg met partners richten we een kerngroep in waar we de veranderafspraken en de voortgang volgen. Deze themagroep werkt dit uit in een projectplan met werkafspraken. Met partners uit de veiligheidsketen maken we aparte afspraken.	Nov. '13
6.	We werken de interne veranderopgave uit in een projectplan. <ul style="list-style-type: none"> - We starten vanuit een bevlogen commitment van ons bestuur, directie en management. We informeren hen regelmatig over de stand van zaken. - Per afdeling benoemen we 1 ambassadeur. Een kerngroep gaat namens deze ambassadeurs aan de slag met het projectplan. - We werken samen met het ruimtelijk-fysieke domein en het domein dienstverlening. - Dit onderdeel integreren we met het mentale spoor van de expeditie, in het bijzonder het cultuurspoor. 	Nov. '13
7.	Het ondersteuningsfonds stad van actieve mensen (SAM) richt zich op het versterken van de sociale cohesie tussen inwoners, zodat deze verantwoordelijkheden oppakken die in de samenleving thuis horen. <i>De burger is aan zet.</i> Daarom werken we toe naar het koppelen van zeggenschap over het SAM-fonds aan de Huizen van de Wijk.	loopt
8.	Communicatiestrategie 'Samen zijn wij Venlo'. We gaan in gesprek met onze inwoners en werken samen met partners de communicatiestrategie uit, met o.a.: <ul style="list-style-type: none"> - Creatief concept (beeldmerk) 'Samen zijn wij Venlo'. - www.samenzijnwijvenlo.nl en www.samenvenlo.nl: interactieve site om te enthousiasmeren. - Inzet van social media (twitter, facebook, youtube). - Animatiefilm om onze inwoners mee te nemen in de veranderingen. - Toolkit voor ambassadeurs (zowel inwoners als partners). - Gezamenlijke nieuwsbrief voor medewerkers gemeente en partners. - We vertalen de communicatiestrategie in communicatieplannen per project. 	Eind '13
9.	Financieel kader. We ontwikkelen een financieel kader met daarin: <ul style="list-style-type: none"> - Welke financiële middelen ontvangen we (rijk, provincie) voor taken in het totale sociale domein (WWWZ, sport, veiligheid en cultuur) en welke middelen zijn geoormerkt? 	Begin '14

- Wat is nodig om financiële beheer en verantwoording adequaat in te richten? - Afwegingskader voor subsidie-, inkoop- en financieringsvormen (zoals populatie gebonden financiering, pgb). - Afwegingskader hoe we onze middelen inzetten om de doelen te realiseren.	

Bijlage I VenloVerbindt: vertaling van de Venlose kaders

Met ingang van 1 januari 2015 wordt een aantal verantwoordelijkheden en taken dat nu door het rijk en de provincie wordt uitgevoerd, overgedragen aan de gemeente. Wij geven vorm aan deze decentralisatieopgaven binnen het project VenloVerbindt met in essentie één opdracht: het implementeren van de nieuwe wetten gericht op het organiseren van een vangnet voor mensen die individuele ondersteuning nodig hebben. Omdat de decentralisatieopgaven nieuwe wettelijke taken betreft, moeten we de kaders zoals vastgesteld in de SSV verder concretiseren. Wij hebben deze verdiepingsslag conform de 9 kaders hieronder uitgewerkt, aangevuld met enkele procesprincipes gericht op een eenvoudig, alert en ontschot proces.

Kaders VenloVerbindt: verdieping van de SSV conform de 9 kaders

1. Eigen kracht en eigen regie van de Venlonaar staan altijd voorop.

Eigen kracht is het vermogen van mensen om hun leven te leiden op hun eigen manier. Ze voeren zelf de regie op hun woonsituatie, hun inkomen, hun welzijn en hun ondersteuningsvraag.

- Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen.
- Mensen zijn zelf verantwoordelijk om naar vermogen in het eigen levensonderhoud te voorzien, met een maximale eigen inspanning om werk te vinden. Bij een uitkering:
  - buigen we de vraag naar een uitkering om naar een vraag naar werk of onderwijs (voor jongeren tot 27 jaar daar waar mogelijk).
  - sturen we op inkomensonafhankelijkheid en werken naar vermogen. Inkomensondersteuning is aanvullend op wat mensen zelf kunnen.
  - verwachten we een tegenprestatie: wederkerigheid door maatschappelijke participatie. Niet-meedoen heeft gevolgen voor het recht op uitkering.
- We kijken naar de mogelijkheden van het sociale netwerk, vrijwilligers en mantelzorgers.
- Wat mensen zelf kunnen heeft altijd voorrang op de inzet van beroepskrachten.
- We zetten in op preventie en vroeg en adequaat signalen herkennen om duurdere ondersteuning te voorkomen. We bestrijden schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

2. We werken wijkgericht en sluiten aan bij Venlose gemeenschappen.

Daar waar betaald werk (nog) niet (meer) aan de orde is bieden we zoveel als mogelijk integrale dagbesteding aan in de wijk of buurt.

3. We gaan uit van een algemeen toegankelijke samenleving zonder hindernissen.

- We sluiten aan bij natuurlijke ontmoetingsmomenten die ouders hebben bij de opvoeding van kinderen en jeugdigen (school, huisarts of consultatiebureau).
- Mensen met arbeidsbeperkingen plaatsen we zoveel mogelijk in het reguliere bedrijfsleven, eventueel via detachering (met ondersteuning) op de werkplek. De gemeente Venlo geeft het goede voorbeeld; we maken afspraken over de inzet van mensen uit de doelgroep van de Participatiewet.
- Bij uitbesteding van werk of subsidieverstrekking stellen we voorwaarden aan de inzet van deze mensen (Social Return On Investment).

4. Algemene ondersteuning gaat voor individuele begeleiding.

Samen met inwoners en organisaties ontwikkelen we algemene voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn. We kiezen voor maatwerk als dat nodig is.

5. Individuele begeleiding organiseren we op maat en vraaggericht.

Individuele of specialistische begeleiding organiseren we op maat vanuit de vraag, kracht en mogelijkheden van onze inwoners of hun ouders. Dit vraagt om continue interactie.

6. Als het nodig is, grijpen we in.

Als de veiligheid of gezondheid van een persoon of zijn omgeving in gevaar komt, dan grijpen we in en gaan we erop af. We bieden een vangnet of nemen de regie over.

7. 1 gezin, 1 plan, 1 professional is de basis.

Een gezin heeft te maken met één beroepskracht met handelingsruimte die de hulpvraag coördineert. Deze beroepskracht draagt niet over, en roept tijdig de juiste expertise in. Het

(leefzorg)plan wordt vastgesteld onder verantwoordelijkheid van de gemeente.

8. We zetten in op structurele samenwerking tussen vrijwilligers en beroepskrachten.

- We zoeken naar een sociale infrastructuur die eenvoudig en overzichtelijk is voor de hulpvrager en aanvullend op het informele netwerk.
- We stimuleren maatschappelijke participatie waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij initiatieven en de creativiteit van burgers, verenigingen, bedrijven en organisaties.

9. We gaan uit van zo min mogelijk regels en maximale ruimte voor beroepskrachten.

- We beperken administratieve lasten en verplichtingen.
- We stimuleren en ondersteunen mensen om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij vanuit brede, integrale oplossingen. Het is van ondergeschikt belang uit welke middelen de ondersteuning wordt betaald.